

Gymnasiet Grankulla samskola, läroplan (utdrag), ändringar 1.8.2022

2. Gymnasieutbildningens uppdrag

2.1. Gymnasieutbildningens uppdrag

Gymnasieutbildningens uppdrag är att stärka en bred allmänbildning. Med allmänbildning i gymnasieutbildningen avses värderingar, kunskaper, färdigheter, attityder och vilja med vars hjälp en kritiskt och självständigt tänkande individ kan handla på ett ansvarsfullt och empatiskt sätt samt samverka med andra och utveckla sig själv.

Under gymnasietiden fördjupar den studerande kunskaper och engagemang som är väsentliga i förhållande till människan, olika kulturer, miljön och samhället. Undervisningen handleder den studerande att förstå komplexa beroendeförhållanden i livet och i världen och att analysera omfattande företeelser.

Gymnasieutbildningen har som uppdrag att undervisa och fostra. Vid planeringen och ordnandet av samt vid beslutsfattandet om gymnasieutbildningen ska man i fråga om studerande under 18 år i första hand beakta barnets bästa. (L om gymnasieutbildning 714/2018, 2 § 2 mom., ändrad med lag 165/2022) Under gymnasietiden formar den studerande sin identitet, människosyn, världsbild och världsåskådning och finner sin plats i världen. Samtidigt utvecklar den studerande sin förståelse för historien och får beredskap att möta framtiden. Gymnasieutbildningen ska fördjupa den studerandes intresse för vetenskapens och konstens värld samt utveckla hens livskompetens och färdigheter för arbetslivet.

Gymnasieutbildningen bygger på den grundläggande utbildningens lärokurs. Den ger allmänna och mångsidiga förutsättningar för fortsatta studier vid universitet, yrkeshögskolor och för sådan yrkesutbildning som bygger på gymnasiets lärokurs. Kunskaperna och färdigheterna som inhämtats i gymnasiet påvisas genom avgångsbetyget från gymnasiet, studentexamensbetyget, gymnasiediplom och övriga prestationer.

Gymnasieutbildningen ska vägleda den studerande att göra upp framtidsplaner, tillägna sig världsmedborgarskap och vägleda till livslångt lärande.

Lokalt tillägg

Vår uppgift är att skapa goda förutsättningar för inläring för varje studerande och fostra samt stödja individens utveckling. Vi handleder studerande så att de utvecklar intresse för vetenskap och konst samt får färdigheter för fortsatta studier, arbetslivskompetenser och framtidskompetenser.

Vår verksamhet fokuserar på djuplärande genom arbete med värderingar, kompetenser och kunskaper och handledande verksamhet. Tillsammans vill vi hitta glädjen i att lära sig och

skapa förutsättningar för engagemang, nyfikenhet och kontinuerligt lärande hos personal och studerande. En välmående individ vill och orkar utvecklas och arbeta för ett gott samhälle och en hållbar värld.

–

4.Handledning och stöd för den studerande

4.1.Handledning

En studerande som genomgår gymnasieutbildningens lärokurs har rätt att få personlig handledning enligt sina behov och annan handledning som anknyter till studierna och ansökan till fortsatta studier (gymnasielagen 714/2018, 25 § 2 mom.). Handledningen i gymnasiet ska bilda en helhet som fördjupar handledningen som den studerande har fått inom den grundläggande utbildningen och som pågår under hela gymnasieutbildningen ända till de fortsatta studierna.

Handledningen ger den studerande bättre färdigheter att klara av förändrade livssituationer och utvecklar hens förmåga att göra val och fatta beslut om sina gymnasiestudier och fortsatta studier med beaktande av framtidens kompetensbehov. I enlighet med målen för mångsidig kompetens för gymnasieutbildningen blir studierna konkreta i form av arbetslivsfärdigheter och ett brett samhälleligt kunnande.

Handledningen ska stödja den studerandes välbefinnande, fostran och utveckling, erbjuda verktyg för bättre självkännet och självreglering och uppmuntra till aktivt medborgarskap. Gemenskapen mellan de studerande, deras delaktighet, initiativförmåga och tillit till sitt eget kunnande ska utvecklas och upprätthållas under gymnasietiden. Handledningen ska främja jämlikhet och likabehandling i utbildningen samt förebygga marginalisering. Handledningen ska vara genusmedveten för att skapa jämlika förutsättningar för könen att komma in till fortsatta studier och i arbetslivet. Studierna och den studerandes välbefinnande ska följas upp och stödjas i samarbete med vårdnadshavarna och studerandevårdspersonalen. Handledningen ska vara ett gemensamt arbete för hela läroanstaltens personal och ska ledas på ett målinriktat sätt. Man ska även samarbeta med högskolorna och arbetslivet.

Handledningen kan ordnas som undervisning i form av ett studieavsnitt, individuellt och i smågrupper, som kamrathandledning eller som en kombination av dessa. Den studerande ska vara aktiv och delaktig i handledningen och hen ska ha möjlighet att under gymnasiestudiernas gång delta i studiehelheter som ordnas tillsammans med högskolorna och arbetslivet. Studiehandledaren svarar för koordineringen och det praktiska genomförandet av studiehandledningen vid läroanstalten.

Grupphandledaren

fungerar som närmaste handledare för sin studerandegrupp. Ämnesläraren handleder den studerande i studietekniken i sitt eget ämne och hjälper den studerande att utveckla sin förmåga att lära sig lära. I samarbetet med högskolor och arbetslivet ska ämnesläraren stödja den studerandes förutsättningar för fortsatta studier och den studerandes arbetslivskunskaper vad beträffar ämnet i fråga.

Ämnesläraren ska i sin undervisning behandla helheter som förknippar det ämne som undervisas med fortsatta studier och arbetsliv.

Handledningen ska differentieras genom att beakta den studerandes personliga utgångspunkter, behov, mål, fritidssysselsättningar, intresseområden, kunskaps- områden och faktorer som inverkar på livssituationen. För att ännu bättre beakta den studerandes personliga behov kan handledningen genomföras i samarbete med olika sakkunniga. Den studerande ska informeras om vilka uppgifter olika personer har inom handledningen samt i vilka frågor och hur den studerande kan få hjälp av dem.

I den lokala läroplanen ska man beskriva hur samarbetet ordnas med den grundläggande utbildningen, yrkesutbildningen, högskolorna och andra utbildningsanordnare i utbildningens övergångsskeden. Därtill ska man tillsammans med högskolor utforma sätt att ge de studerande möjlighet till orienterande studier på högskolenivå och utveckla alternativa vägar till fortsatta studier.

I den lokala läroplanen ska också beskrivas hur det yrkesövergripande samarbetet genomförs på regional nivå tillsammans med arbetslivet, de lokala arbets- och näringsbyråerna, social- och hälsovårdssektorn, ungdomsväsendet och andra aktörer. I den lokala läroplanen ska definieras hur man med hjälp av handledningen försäkrar att den studerande har möjlighet att utveckla sitt internationella kunnande och sitt arbetslivs- och företagarkunnande.

Som en del av den lokala läroplanen ska man utarbeta en handledningsplan som beskriver hur handledningen ordnas vid läroanstalten. Handledningsplanen är ett verktyg för att utvärdera och utveckla handledningsverksamheten.

Gymnasiets handledningsplan ska på basis av grunderna för gymnasiets läroplan innehålla följande:

- centrala begrepp i handledningen
- uppdrag och mål för handledningen
- hur handledningen ordnas
- aktörer och arbetsfördelning inom handledningen
- handledning vid övergångsskeden i utbildningen: samarbete med den grundläggande utbildningen, samarbete med högskolor, samarbete med yrkesläroanstalter på andra stadiet och övriga utbildningsanordnare samt hur den fortsatta handledningen ordnas
- innehåll, metoder och arbetssätt inom handledningen
- samarbete med arbetslivet och andra aktörer utanför läroanstalten
- utvärdering av handledningen.

I handledningsplanen ska man också fästa uppmärksamhet vid eventuella hinder vid utbildningens övergångsskeden. I planen ska man beskriva verksamhets- modeller med vilka man tryggar likabehandlingen då de studerande söker sig till gymnasieutbildning och därifrån till fortsatta studier. I planen ska också ingå en beskrivning av åtgärder som ska säkerställa en hinderfri lärstig och studiemiljö. Som stöd för framskridandet i gymnasiestudierna och övergången till fortsatta studier och arbetsliv ska en studerande som genomgår gymnasieutbildningens

lärokurs i enlighet med 26 § 1 mom. i gymnasielagen (714/2018) utarbeta en individuell studieplan som innehåller en plan för studierna, en plan för student- examen och en plan för fortsatta studier och karriär. Enligt 26 § 2 mom. i gymnasielagen ska planen utarbetas i början av studierna med stöd av läroanstaltens undervisnings- och handledningspersonal och den ska uppdateras regelbundet under studiernas gång.

Den individuella studieplanen ska bestå av följande delar:

1. en studieplan

- tidigare utbildning och annat kunnande
- kunskaper i svenska/finska och övriga språkkunskaper samt färdigheter för språkstudier
- studier och/eller lärokurser som räknas till godo samt annat kunnande som räknas till godo
- studier som avläggs; hur gymnasiestudierna ska framskrida, val av studieavsnitt
- studieförhållanden, sätt på vilka studierna avläggs och eventuella särskilda undervisningsarrangemang
- studiefärdigheter och eventuellt behov av stöd
- studie- och/eller introduktionsperioder som genomförs vid högskolor eller eventuellt vid andra läroanstalter
- arbetslivsorientering
- beräknad tid för att avlägga studierna

2. en plan för studentexamen

3. en plan för fortsatta studier och karriären.

I 27 § 1 mom. i gymnasielagen (714/2018) föreskrivs att utbildningsanordnaren, i samband med att den studerandes individuella studieplan utarbetas, har som uppgift att utreda och identifiera den studerandes tidigare förvärvade kunnande på basis av en utredning som den studerande framlägger. Enligt 27 § 2 mom. i gymnasielagen ska utbildningsanordnaren också erkänna kunnande som förvärvats på annat håll och som motsvarar målen och innehållet i läroplanen. Den studerande ska i enlighet med 27 § 3 mom. i gymnasielagen vid behov visa sitt kunnande på det sätt som utbildningsanordnaren beslutar.

Handledningen är särskilt viktig vid övergångsskedena i utbildningen. Läroanstalten ska informera eleverna, vårdnadshavarna, elevhandledarna och lärarna i den grundläggande utbildningen om gymnasieutbildningen och ge dem möjligheter att bekanta sig med undervisningen i gymnasiet.

Då en ny studerande inleder sina studier vid gymnasiet ska hen bekanta sig med läroanstaltens verksamhet och gymnasiestudierna. Under handledningsprocessen ska den studerande planera sitt studieprogram så, att hen identifierar och beaktar möjligheterna som de fortsatta studierna och arbetslivet erbjuder. Detta ska behandlas i handledningen under hela gymnasietiden. En studerande har rätt att få handledning för att söka vidare till andra studier om den studerandes studierätt för att genomföra gymnasiets lärokurs snart upphör eller hen har meddelat att hen tänker avbryta gymnasiestudierna (gymnasielagen 714/2018, 25 § 3

mom.). En studerande som har avlagt gymnasiets lärokurs men inte fått en studieplats inom en utbildning som leder till examen har rätt att under året efter att gymnasiets lärokurs avlagts få handledning för fortsatta studier och karriärplanering. Den utbildningsanordnare hos vilken den studerande har avlagt gymnasiets lärokurs har ansvaret för handledningen. (Gymnasielagen 714/2018, 25 § 4 mom.).

Lokalt tillägg

Handledningsverksamheten i GGs är målinriktad, kontinuerlig och dynamisk. Vårt mål är att stödja våra studerandes kompetens att göra medvetna val och prioriteringar under sin gymnasietid och inför framtiden. Vi jobbar för att de studerande ska hitta sina styrkor, våga utmana sig själva att möta nya utmaningar och känna tillit till sitt eget kunnande och sina förmågor.

Vår handledningsverksamhet stöder våra studerande både individuellt och i gruppgemenskapen. Det är viktigt för oss att stödja de studerande att bli en del av skolgemenskapen och ge dem utrymme att vara med och skapa den. Vi ser våra studerande som enskilda individer i en skolgemenskap som är öppen för alla. Vi beaktar den studerandes personliga utgångspunkter, behov, mål, fritidssysselsättningar, intresseområden, kunskapsområden och faktorer som inverkar på livssituationen.

Alla som jobbar på skolan ansvarar gemensamt och enskilt för handledningsverksamheten och vi samarbetar även med hemmen. Skolans studiehandledare koordinerar och ansvarar för det praktiska genomförandet av handledningen som helhet. Grupphandledaren är varje studerandes närmaste handledare. Ämneslärarna handleder de studerande i sitt lärande och stödjer dem att upptäcka kopplingar mellan ämnet och fortsatta studier samt arbetslivet.

Handledningen sker i undervisning, individuellt och/eller i smågrupper beroende på syftet. Den studerande stöds till att bli aktiv i sin egen process. I vårt handledningsuppdrag samarbetar vi vid behov med olika sakkunniga för att kunna erbjuda en mångsidig verksamhet. De studerande informeras om de olika handledarrollerna och vilka uppgifter de har.

Genom vår handledningsverksamhet vill vi göra övergångarna till och från GGs smidiga. Samarbeten med andra stadier och med arbetslivet koordineras av studiehandledarna. Skolan erbjuder personal och elever samt vårdnadshavare i grundläggande utbildningen möjlighet att bekanta sig med gymnasiestudier och GGs som skola. Information om skolan och antagning finns också på vår hemsida. Våra studerande erbjuds under hela sin gymnasietid olika möjligheter att bekanta sig med högskolestudier och arbetslivet. Vi beskriver i handledningsplanen hur vi samarbetar med grundläggande utbildningen, högskolorna och andra aktörer.

Inom ramen för och som stöd för handledningsverksamheten utarbetar de studerande i enlighet med 26 § 1 mom. i gymnasielagen (714/2018) en individuell studieplan som innehåller en plan för studierna, en plan för studentexamen och en plan för fortsatta studier och karriär. I enlighet med 26 § 2 mom. i gymnasielagen utarbetas planen i början av

studierna med stöd av läroanstaltens undervisnings- och handledningspersonal och uppdateras regelbundet under studiernas gång.

4.2. Specialundervisning och övrigt stöd för lärandet

I enlighet med gymnasielagen har en studerande, som på grund av särskilda språkliga svårigheter eller andra inlärningssvårigheter har svårt att klara av studierna, rätt att få specialundervisning och annat stöd för lärandet enligt individuella behov (gymnasielagen 714/2018, 28 § 1 mom.).

Specialundervisning och övrigt stöd för lärandet möjliggör en jämlik ställning för alla studerande.

Centralt är hinderfrihet och tillgänglighet i studierna, samt förebyggande av svårigheter för lärande och tidig identifiering. Syftet är att stödja den studerande att slutföra sina studier och främja hens välbefinnande och ork. Syftet är också att ge den studerande färdigheter för att övergå till fortsatta studier.

En studerande har rätt att få stöd för sitt lärande oberoende av vad som orsakar behovet. Inlärningssvårigheter kan bero på till exempel läs- eller skrivsvårigheter, matematiska eller uppmärksamhetsrelaterade svårigheter eller på sjukdom, funktionsnedsättning eller problem i den aktuella livssituationen. Enligt 28 § 2 mom. i gymnasielagen (714/2018) ska behovet av stöd bedömas då studierna inleds och regelbundet under studiernas gång. Lärarna bedömer behovet av stöd tillsammans med den studerande och vid behov med vårdnadshavaren. Med den studerandes samtycke kan även sådana sakkunniga som behövs för att ordna stödåtgärderna delta i bedömningen.

Konstaterandet av behovet av stöd kan enligt 40 § i lagen om grundläggande utbildning (628/1998, ändrad genom lag 1288/2013) även grunda sig på information som är nödvändig med tanke på ordnandet av utbildningen eller på den studerandes egna, lärarnas eller den övriga personalens observationer eller olika bedömningar. Därtill kan behovet av stöd bedömas på andra sätt, till exempel med hjälp av kartläggningar i början av studierna. Stödåtgärderna ska planeras och sättas in i ett så tidigt skede som möjligt. Den studerandes lärare ska planera stödåtgärderna tillsammans med den studerande. Stödåtgärderna kan vid behov och med den studerandes samtycke planeras i samarbete med andra sakkunniga. Stödåtgärderna antecknas på den studerandes begäran i hens individuella studieplan (gymnasielagen 714/2018, 28 § 2 mom.). Lärarna ska se till att den studerande är medveten om möjligheten att få åtgärderna antecknade i studieplanen. Man ska regelbundet följa upp och utvärdera hur stödåtgärderna genomförs och vilken inverkan de har. Eventuella ändringar som berör stödåtgärderna ska antecknas på förutnämnda sätt.

Stödåtgärderna ska i enlighet med 28 § 1 mom. i gymnasielagen (714/2018) genomföras i samarbete mellan undervisningspersonalen. Positiv och uppmuntrande respons främjar den studerandes uppfattning om sig själv som studerande. Samtidigt stärks den studerandes förmåga till självvärdering och att planera sin framtid. Lärarna handleder den studerande att utveckla studiefärdigheter och att ta ansvar för sitt lärande och sitt arbete samt att tillämpa sådana studiestrategier som är typiska för respektive läroämne.

Stödet för lärandet innebär lösningar som berör gemenskapen och studiemiljön samt att man svarar på den studerandes individuella behov. Stöd för lärandet kan vara till exempel att undervisningen differentieras, stödundervisning och andra pedagogiska lösningar. Därtill kan man stödja den studerande med en individuellt planerad mångsidig studiehandledning och stöd av grupphandledaren samt genom att utnyttja möjligheten till val av olika studier. Den studerandes lärande kan också främjas genom att erbjuda sådana studier som ingår i gymnasiets lärokurs som främjar lärandet och välbefinnandet. De kan stödja den studerandes studiefärdigheter och livsfärdigheter eller studier i matematik och andra läroämnen.

Specialundervisningen ges av en speciallärare och stödjer ämnesundervisningen. Specialundervisningen kan genomföras som kompanjonundervisning, undervisning i grupp eller som individuellt stöd. Specialundervisning går bland annat på ut på undervisning i studiefärdigheter och att handleda den studerande att använda sina egna styrkor i sitt lärande. Specialläraren samarbetar med de övriga lärarna i frågor som berör en studerande som behöver stöd i undervisningen och för sitt lärande.

Avvikande studiearrangemang i enlighet med 29 § i gymnasielagen (714/2018) kan också gälla studerande som behöver specialundervisning eller annat stöd för lärandet. Avvikande studiearrangemang innebär att studierna för den studerande delvis kan ordnas på annat sätt än vad som bestäms och föreskrivs i gymnasielagen och statsrådets förordning om gymnasieutbildning samt i den lokala läroplanen. Avvikande arrangemang ska tillämpas endast till den del det är nödvändigt och de ska skrivas ner i den studerandes individuella studieplan. Studierna kan ordnas på ett avvikande sätt efter ansökan av den studerande eller med den studerandes samtycke. Den studerande ska vid behov handledas att ansöka om assistenttjänster, särskilda hjälpmedel och andra tjänster. För att stödja den studerandes ork och välbefinnande kan man samarbeta med studerandevårdens tjänster eller vid behov med andra aktörer. Vid sidan av specialundervisning och annat stöd för lärandet har den studerande rätt att få individuell studerandevård.

Då en studerande behöver stöd ska hans arbete, lärande och kunnande bedömas på ett mångsidigt sätt. På så sätt tryggas den studerandes möjlighet att visa sitt kunnande på olika sätt, till exempel i situationer då den studerande har svårt att producera text. Olika sätt och tillfällen att visa kunnandet ska planeras utifrån den studerandes behov. Individuella arrangemang för bedömningen kan vara till exempel att den studerande får förlängd tid i bedömningssituationen, den studerande kan få sitta i ett avskilt rum, man använder en större textfont eller att den studerande har möjlighet att använda en egen skärm. Vid bedömningen kan man även använda sig av andra ändamålsenliga specialarrangemang.

Den studerande ska få information om specialarrangemang i studentexamensproven genast då

hen inleder studierna och därefter vid behov. Den studerande ska ha möjlighet att pröva på specialarrangemangen under gymnasiestudierna för att man ska kunna bedöma behovet av arrangemangen och hur de fungerar. Den studerande ska vid behov få hjälp med att skaffa nödvändiga utlåtanden och begära om specialarrangemang för studentexamensproven.

I den lokala läroplanen ska man besluta om och beskriva följande beträffande hur stödet ordnas

i praktiken:

- stödåtgärder och hur de studerande och vårdnadshavarna informeras om rättigheterna som berör stöd*
- bedömningen av behov av stödåtgärder*
- hur stödåtgärderna skrivs in i den individuella studieplanen*
- hur stödet genomförs*
- uppföljningen och utvärderingen av stödet*
- samarbetet, ansvars- och arbetsfördelningen i förutnämnda frågor.*

Lokalt tillägg

Stödåtgärderna i Gymnasiet Grankulla samskola arrangeras utgående från den enskilda studerandes behov. Stödbehovet kartläggs i början av gymnasiestudierna och fortlöpande ifall stödbehovet uppstår senare, under studiernas gång. För utredningen ansvarar skolans speciallärare eller den person vars arbetsuppgifter och sakkunskap på bästa sätt motsvarar behoven. Också studerande uppmuntras ta initiativ gällande stödåtgärder.

De studerande och deras vårdnadshavare informeras om rättigheterna till stöd och specialarrangemang genast i början av gymnasiestudierna. Informationen till studerande och deras vårdnadshavare, riktas till dem skriftligt och i samband med föräldramöten samt i samband med studierna.

Skolans speciallärare genomför en så kallad screening under period 1 för alla som inlett gymnasiestudierna. I samband med detta informeras studerande om deras möjligheter och rättigheter gällande stöd. På basis av den genomförda screeningen kontaktar specialläraren de studerande vars resultat antyder att ett eventuellt stödbehov finns. Vidare beaktas eventuella utlåtanden som överlåtits. Studerande som uttryckt sitt behov av stödåtgärder kallas till ett individuellt samtal. Målet för samtalet är att på ett mer utförligt sätt bedöma behovet av stödåtgärder, att komma överens om eventuella stödåtgärder som vidtas och hur dessa följs upp och utvärderas. De stödåtgärder som vidtas, antecknas i en personlig fil på Wilma.

Vidtagna stödåtgärder grundar sig på en bedömning av stödbehoven och det centrala är att förebygga svårigheter för lärande med hjälp av en tidig identifiering. Syftet är att stödja den studerande att slutföra sina studier och främja hans välbefinnande och ork samt att ge den studerande färdigheter för att övergå till fortsatta studier. Stödåtgärdernas syfte – parallellt med de individuella behoven – utgör ramarna för upprättande av stödet. Det centrala i förverkligandet av stödåtgärderna är samarbetet mellan den studerande och den som ansvarar för genomförandet av stödformerna. Stödbehoven diskuteras och kartläggs alltid i studerandes närvaro, tillsammans med berörda parter.

När behoven och de möjliga stödåtgärderna har kartlagts, görs det upp en plan för genomförandet. Det centrala är tydliga mål och en tydlig ansvarsfördelning, vilket möjliggör en ändamålsenlig uppföljning av de åtgärder som vidtagits samt vid behov, en justering av dessa. Studerande uppmuntras alltid till eget initiativ och eget ansvar i form av en aktiv och

kontinuerlig dialog i frågor som berör de egna studierna och eventuella stödåtgärder. Specialläraren ansvarar för handledning i studieteknik, planering och tidsanvändning, lässtrategier samt andra strategier och metoder som underlättar läsning, skrivning och studier i allmänhet.

Ämneslärare ansvarar för det ämnesspecifika stödet och handledning i det egna ämnet, men samarbete med till exempel övriga ämneslärare och speciallärare eller studerandevården, är eftersträvansvärt.

Skolans speciallärare ansvarar i första hand för information, bedömning av stödbehov samt genomförande och uppföljning av de stödåtgärder som vidtagits av specialläraren. Likaså ansvarar skolans speciallärare i första hand för att dessa stödåtgärder antecknas i den studerandes studieplan på Wilma samt uppföljning och utvärdering av vidtagna stödåtgärder.

Ämnesläraren ansvarar för bedömning, genomförande och uppföljning av det ämnesspecifika stödet samt information om möjligheten till stöd i läroämnet. Vidare ansvarar ämnesläraren också för antecknande av det ämnesspecifika stödet i den studerandes personliga fil på Wilma.

Ett behov av stöd kan uppstå när som helst under en studerandes gymnasietid. Förutom det egna initiativ, som studerande alltid uppmuntras ta ansvar för, har skolans grupphandledare en central roll i uppföljningen av hur studierna framskrider. Grupphandledaren är den studerandes närmaste handledare och har i uppgift att stödja studerande, bland annat genom att uppmärksamma eventuella utmaningar i studierna och att hjälpa studerande att hitta rätt form av stöd, i ett så tidigt skede som möjligt.

Studerandes behov och önskemål ligger till grund för vilka personer som kopplas in vid upprättande, genomförande och uppföljande av stödåtgärder.

4.3. Studerandevård

I grunderna för gymnasiets läroplan används begreppet studerandevård i enlighet med gymnasielagen (714/2018) i stället för begreppet elevhälsa som används i lagen om elev- och studerandevård (1287/2013).

Målet med studerandevården i gymnasiet är att främja de studerandes lärande, hälsa och välbefinnande och värna om hela läroanstaltens välbefinnande och en sund och trygg studiemiljö.

Studerandevården ska bestå av både gemensam och individuell studerandevård. (Lagen om elev- och studerandevård 1287/2013, 2 och 3 §.)

Studerandevården i gymnasiet ska omfatta studerandevård i enlighet med den läroplan som utbildningsanordnaren godkänt samt studerandevårdstjänster bestående av psykolog- och kuratorstjänster och studerandehälsovårdstjänster. Den kommun där läroanstalten är belägen ansvarar i första hand för att tillhandahålla studerandevårdstjänsterna. En privat eller statlig

utbildningsanordnare kan besluta om att erbjuda dessa tjänster helt eller delvis i egen regi och på egen bekostnad. Den studerande har rätt att avgiftsfritt få sådan studerandevård som förutsätts för att hen ska kunna delta i utbildningen, med undantag av sjukvårdstjänster för studerande som fyllt 18 år. Den studerande samt vårdnadshavarna ska informeras om den studerandevård som den studerande har tillgång till och den studerande ska hänvisas att söka de studerandevårdstjänster som hen behöver. (Lagen om elev- och studerandevård 1287/2013, 3, 9 [ändrad genom lag 1409/2014] och 11 §.)

Studerandevården ska genomföras som sektorsövergripande samarbete med undervisningsväsendet och social- och hälsovårdsväsendet så att den bildar en fungerande och sammanhängande helhet. Studerandevården ska genomföras i samarbete med de studerande och deras vårdnadshavare och vid behov med andra samarbetsparter. Alla studerande ska ges möjlighet att delta i planeringen och utvecklingen av studerandevården.

Studerandevården är en uppgift som hör till alla som arbetar vid läroanstalten och alla som ansvarar för studerandevårdstjänsterna. Läroanstaltens personal bär det primära ansvaret för välbefinnandet i studiegemenskapen. (Lagen om elev- och studerandevård 1287/2013, 3, 4 och 9 §; gymnasielagen 714/2018, 33 §)

Lokalt tillägg

Skolan satsar på välbefinnande och trivsel och vi strävar efter att skapa en trygg studiemiljö för våra studerande. Studerandevårdens arbete kan delas in i förebyggande, hälsofrämjande och stödjande verksamhet både inom den gemensamma och den individuella studerandevården.

För de studerandes studerandevård har vi en skolhälsovårdare, en skolpsykolog, en skolkurator och en skolläkare. Studerandevården samarbetar med de studerandena, lärarna, vårdnadshavarna, social- och hälsovårdstjänsterna i staden samt vid behov med stadens uppsökande verksamhet. Behandlingen av ett individuellt ärende bygger på den studerandes behov samt hens samtycke.

Verksamheten beskrivs närmare i skolans studerandevårdsplan.

4.3.1. Centrala principer för studerandevården

I föreliggande grunder för gymnasiets läroplan fastställs de centrala principerna för studerandevården och målen för den studerandevård som hör till undervisningsväsendet. Grunderna innehåller också anvisningar om läroplanen och läroanstaltens studerandevårdsplan (gymnasielagen 714/2018, 32 §; lagen om elev- och studerandevård 1287/2013, 13 § [ändrad genom lag 1501/2016]).

Gemensam studerandevård

Studerandevården ska i första hand vara förebyggande, gemensam studerandevård. Studerandevården ska utgöra en del av gymnasiets verksamhetskultur som främjar de studerandes delaktighet, lärande, välbefinnande, hälsa och sociala ansvarstagande. I

studerandevården ingår också att främja och följa upp välbefinnandet i studiegemenskapen och värna om en sund, trygg och tillgänglig studiemiljö. (Lagen om elev- och studerandevård 1287/2013, 3 och 4 §.)

Utgångspunkten för planeringen och utvecklingen av den gemensamma studerandevården är den studerandes delaktighet, positiv kommunikation och att stödja den unga vuxna att bli självständig. Alla studerande ska ha möjlighet att vara med och utveckla den gemensamma studerandevården och uttrycka sin åsikt i frågor som gäller de studerande och hela studiegemenskapen (gymnasielagen 714/2018, 33 §; lagen om elev- och studerandevård 1287/2013, 18 §).

Vårdnadshavarnas möjlighet att delta i samarbetet ska främjas. Vårdnadshavarna ska uppmanas att vara med och utveckla den gemensamma studerandevården samt stärka samarbetet och välbefinnandet vid gymnasiet. Man ska även samarbeta med kommunala myndigheter och aktörer som främjar de ungas välbefinnande, hälsa och trygghet.

Den studerande har i enlighet med gymnasielagen (714/2018, 40 §) rätt till en trygg studiemiljö. En trygg studiemiljö omfattar fysisk, psykisk och social trygghet. Undervisningen ska ordnas så att den studerandes och personalens säkerhet garanteras i alla situationer. **Läroanstaltens lärare eller rektor ska i fråga om trakasserier, mobbning, diskriminering eller våld som skett i skolan eller under skolvägen som kommit fram till lärarens kännedom meddela vårdnadshavaren eller någon annan laglig företrädare för den som misstänks och den som utsatts. (L om gymnasielagen 714/2018, 40 § 7 mom., ändrad med lag 165/2022)**

Det är också viktigt att de studerande deltar i främjandet av tryggheten i studiegemenskapen för att stödja välbefinnandet och ändamålsenliga tillvägagångssätt i situationer där säkerheten är hotad. **Den studerande ska låta bli att mobba och diskriminera andra och handla så att hen inte äventyrar säkerheten eller hälsan för andra studerande, läroanstaltsgemenskapen eller studiemiljön. (L om gymnasieutbildning 714/2018, 30 § 2 mom., ändrad med lag 165/2022)** Främjandet av trygghet och välbefinnande ska ingå i gymnasiets verksamhetskultur och beaktas i all verksamhet i gymnasiet.

Individuell studerandevård

Med individuell studerandevård avses studerandevårdstjänster som tillhandahålls en enskild studerande, nämligen studerandehälsovårdstjänster, psykolog- och kuratorstjänster inom studerandevården samt yrkesövergripande individuell studerandevård som gäller en enskild studerande och genomförs av en yrkesövergripande expertgrupp. (Lagen om elev- och studerandevård 1287/2013, 5 §.)

Syftet med den individuella studerandevården är att främja den studerandes välbefinnande, hälsa och studieförmåga och att identifiera individuella behov i anslutning till dem eller till den studerandes livssituation. Målet är också att i ett tidigt skede förebygga problem och tillhandahålla det stöd som behövs.

Individuell studerandevård ska genomföras i samarbete med den studerande och med dennas samtycke. I fråga om åtgärder och avgöranden som gäller den studerande själv ska den studerandes egna önskemål och åsikter beaktas.

Utgångspunkten är förtroendefull kommunikation som präglas av respekt för den studerande och hans åsikter samt den studerandes självständiga ställning i frågor som gäller studerandevården. Den studerande och vårdnadshavarna ska informeras om den enskilda studerandes rättigheter i studerandevården och om vad lagen föreskriver om förfaringssätten och behandlingen av uppgifter i ärendet. (Lagen om elev- och studerandevård 1287/2013, 11 och 18 §.)

Studerandevårdsgrupper i yrkesövergripande arbete

Verksamheten i de yrkesövergripande studerandevårdsgrupperna är en del av studerandevården. Studerandevårdsgrupperna utgörs av 1) en styrgrupp för studerandevården, 2) en studerandevårdsgrupp för läroanstalten och 3) en yrkesövergripande expertgrupp som tillsätts från fall till fall. (Lagen om elev- och studerandevård 1287/2013, 14 § [ändrad genom lag 1501/2016].)

Utbildningsanordnaren tillsätter styrgruppen för studerandevården och studerandevårdsgruppen för läroanstalten. Ärenden som gäller en enskild studerande behandlas i en expertgrupp som tillsätts från fall till fall. (Lagen om elev- och studerandevård 1287/2013, 14 § Alla studerandevårdsgrupper ska vara yrkesövergripande, vilket innebär att en grupp ska bestå av företrädare för undervisningspersonalen, studerandehälsovården samt psykolog- och kuratorstjänsterna. Alla tre grupper har sina egna uppgifter och utgående från dem bestäms sammansättningen.

Styrgruppen för studerandevården ansvarar för den allmänna planeringen, utvecklingen, styrningen och utvärderingen av utbildningsanordnarens studerandevård. Styrgruppens uppgifter kan också skötas av någon annan för ändamålet lämplig grupp. Två eller flera utbildningsanordnare kan också ha en gemensam styrgrupp. Samma grupp kan även vara gemensam för flera utbildningsformer.

Läroanstaltens studerandevårdsgrupp ska ansvara för planeringen, utvecklingen, genomförandet och utvärderingen av studerandevården vid läroanstalten. Gruppen leds av en person som utses av utbildningsanordnaren. Utbildningsanordnaren ska tillsammans med de sektorer som producerar studerandevårdstjänster bestämma om gruppens sammansättning och förfaringssätt i anslutning till uppgifterna.

Studerandevårdsgruppen kan vid behov höra experter. Gruppens centrala uppgift är att främja hälsan, välbefinnandet och tryggheten vid gymnasiet samt att genomföra och utveckla övrig gemensam studerandevård. Förutnämnda uppgifter kan i stället för läroanstaltens studerandevårdsgrupp även skötas av någon annan för uppgiften lämplig yrkesövergripande grupp som utbildningsanordnaren utser för läroanstalten (lagen om elev- och studerandevård 1287/2013, 14 § [ändrad genom lag 1501/2016]).

För att utreda behovet av stöd och ordna studerandevårdstjänster för en enskild studerande eller en viss grupp av studerande sammankallas en yrkesövergripande expertgrupp. Gruppen sammankallas av den person i undervisningspersonalen eller studerandevården som ärendet på grund av personens arbetsuppgifter hör till. Expertgruppens

sammansättning avgörs från fall till fall och beror på ärendet som behandlas och vilken kompetens det förutsätter. Experter får utnämnas till medlemmar i gruppen endast med samtycke av den studerande eller, om hen undantagsvis inte har förutsättningar att bedöma vad samtycket innebär, med samtycke av vårdnadshavaren. Expertgruppen ska utse en ansvarsperson inom gruppen. Med specifikt skriftligt samtycke av den studerande får också andra samarbetsparter inom studerandevården eller den studerandes närstående delta i behandlingen av ett ärende som gäller den studerande (lagen om elev- och studerandevård 1287/2013, 19 §).

Lokalt tillägg

Skolan strävar efter att vara en välmående skola och vi satsar på välbefinnande, trygghet och trivsel, eftersom det stödjer hela vår verksamhet. Studerandevården stöder sin verksamhet på skolans värdegrund och verksamhetskultur och den kan delas in i förebyggande, hälsofrämjande och stödjande verksamhet.

För att minska behovet av studerandevårdstjänsterna har skolan som mål att speciellt utveckla den hälsofrämjande och förebyggande verksamheten. I skolans Studerandevårdsplan beskrivs verksamheten och planen revideras varje höst. Den går igenom med studerandevårdsgruppen, personalen och studerandena. I studerandevårdsgruppen ingår rektor, **biträdande rektor**, studiehandledare, kurator, psykolog och hälsovårdare och gruppen möts **varannan vecka**.

Inom den gemensamma (generella) studerandevården har vi förebyggande och hälsofrämjande verksamhet, t.ex. olika föreläsningar, workshopar och gäster bl.a. under våra grupphandledartimmar och veckosamlingar. Vi strävar efter att den förebyggande och hälsofrämjande verksamheten ska synas i vår vardag. Inom den har vi också ett team, en välmåendegrupp, som jobbar med dessa frågor och planerar vår verksamhet samt en jämlikhetsgrupp, som tillsammans med hela personalen och studerandekåren värnar om att jämlikheten och jämställdheten genomsyrar vår skolvardag. Alla i skolgemenskapen jobbar för en trygg och trivsam vardag för alla.

Den individuella studerandevården bygger på samtal, både förebyggande och stödjande sådana. De studerande har regelbundna samtal med sina grupphandledare, studiehandledaren, kuratorn och psykologen samt hälsoundersökningar med hälsovårdaren. Vid behov skapar vi expertgrupper och konsulterar andra instanser. Vi har olika tyngdpunktsområden som stödjer välbefinnande både bland studerandena och personalen. Vi gör upp en årsklocka i början av varje höst och planerar vår verksamhet utgående från skolans tyngdpunktsområde samt reviderar Studerandevårdsplanen.

4.3.2. Uppgörandet av planer inom studerandevården

På lokal nivå styrs planeringen och genomförandet av studerandevården av tre olika planer. Planerna är 1) en välfärdsplan för barn och unga, där uppgifter om studerandevården ingår, 2) en beskrivning av studerandevården i den lokala läroplanen, och 3) en studerandevårdsplan för läroanstalten. (Lagen om elev- och studerandevård 1287/2013, 12 och 13 § [ändrad genom lag1501/2016]; barnskyddslagen 417/ 2007, 12 § [ändrad genom

lag 1292/2013]; gymnasielagen 714/2018, 32 §; hälso- och sjukvårdslagen 1326/2013, 17 §.)

Välfärdsplanen för barn och unga är en plan som en eller flera kommuner gemensamt utarbetar för att främja barns och ungas välbefinnande och för att ordna och utveckla barnskyddet.

Planen ska godkännas i varje kommuns kommunfullmäktige och ses över minst vart fjärde år. (Barnskyddslagen 417/2007, 12 § [ändrad genom lag 1292/2013].)

Välfärdsplanen för barn och unga och övriga riktlinjer som gäller barns och ungas välbefinnande, hälsa och trygghet i kommunen ska tas i beaktande då man gör upp avsnittet om studerandevård i den lokala läroplanen och läroanstalternas studerandevårdsplaner.

Beskrivning av studerandevården i läroplanen

Den lokala läroplanen ska konkret beskriva genomförandet av det som fastställs i grunderna för gymnasiet läroplan och sambandet mellan läroplanen och välfärdsplanen för barn och unga samt innehålla riktlinjer för utarbetandet av de läroanstaltsspecifika studerandevårdsplanerna.

Den lokala läroplanen ska till den del den berör studerandevården göras upp i samarbete med de myndigheter som sköter uppgifter inom den kommunala social- och hälsovården (gymnasielagen 714/2018, 32 §; hälso- och sjukvårdslagen 1326/2013, 17 §). Vid behov ska man även samarbeta med andra myndigheter och samarbetsparter (gymnasielagen 714/2018, 32 §).

Det är ändamålsenligt att beskriva en del av innehållet i studerandevårdsplanen på samma sätt i utbildningsanordnarens alla läroanstalter och sedan precisera och komplettera innehållet för varje läroanstalt. Det bidrar till likvärdig kvalitet och jämlik tillgång till studerandevårdstjänster som lagen om elev- och studerandevård (1287/2013) förutsätter.

Utbildningsanordnaren ansvarar för att det för varje läroanstalt utarbetas en plan för hur studerandevården ska genomföras, utvärderas och utvecklas. Studerandevårdsplanen kan också vara gemensam för två eller flera läroanstalter. Planen ska utarbetas i samarbete med läroanstaltens personal, studerandevårdspersonalen, de studerande och deras vårdnadshavare. (Lagen om elev- och studerandevård 1287/2013, 13 § [ändrad genom lag 1501/2016].) Vid behov utarbetas planen även i samarbete med andra myndigheter och samarbetsparter.

Läroanstaltens studerandevårdsplan ska beskriva följande:

1. Det totala behovet av studerandevård och tillgängliga studerandevårdstjänster
För att garantera att tjänsterna fördelas jämnt och att verksamheten inriktas på ett ändamålsenligt sätt uppges i studerandevårdsplanen en uppskattning av det totala behovet av studerandevård och tillgängliga studerandevårdstjänster. Det totala behovet av studerandevård och omfattningen av de tillgängliga studerandevårdstjänsterna anges enligt rådande behov och omfattning då planen bereds. Ifall behovet förändras, kan uppskattningen justeras.

Uppskattningen ska ta hänsyn till behov som berör de studerandes hälsa och välbefinnande samt studiegemenskapen och studiemiljön. Utredningar och uppgifter i anknytning till ovanstående behov, uppgifter från studerandevården och information av vårdnadshavarna och i synnerhet av de studerande ska mångsidigt utnyttjas i uppskattningen.

Studerandevårdsplanen ska innehålla en uppskattning av de studerandevårdstjänster som är tillgängliga vid läroanstalten, det vill säga studerandehälsovårdstjänster samt psykolog- och kuratorstjänster.

Dessutom ska planen beskriva

- hur studerandevårdstjänsterna ordnas och vilken arbets- och ansvarsfördelning de förutsätter, det samarbete som behövs för att tillhandahålla tjänsterna samt hur man informerar om och hänvisar till tjänsterna*
- hur studerandevårdstjänsterna fördelas mellan individuell studerandevård, gemensam studerandevård och uppgifter i anslutning till samarbete samt utveckling och uppföljning av studerandevården.*

2. Den gemensamma studerandevården och därtill hörande förfaringssätt

I studerandevårdsplanen för den enskilda läroanstalten ska beskrivas hur den gemensamma studerandevården ordnas för att följa upp och främja den studerandes och studiegemenskapens hälsa, välbefinnande och lärande.

Planen ska beskriva följande:

- åtgärder som främjar gemenskapen vid läroanstalten*
- åtgärder som främjar hälsa, välbefinnande och trygghet i studiegemenskapen och studiemiljön*
- samarbete och åtgärder som stärker de studerandes delaktighet*
- samarbete och åtgärder som stärker vårdnadshavarnas medverkan och delaktighet*
- förfaringssätt och praxis i läroanstaltens studerandevårdsgrupp eller en annan för uppgiften lämplig yrkesövergripande grupp*
- hur man informerar om studerandevården*
- samarbetet med ungdomsarbetet, barnskyddet, polisen och övriga parter som behövs för att utveckla studerandevården*
- samarbetet i anslutning till hälsorådgivning och undervisning i hälsokunskap*
- uppföljning av närvaro och förebyggande av frånvaro samt hur man tar itu med frånvaro*
- åtgärder som bidrar till en hinderfri och tillgänglig studiemiljö*
- hur olyckor förebyggs, hur förstahjälpen är ordnad och hur de studerande hänvisas till vård vid läroanstalten*
- hur man förebygger och ingriper i användning av tobaksvaror, alkohol och andra rusmedel*
- samarbetet och tillvägagångssätten i samband med undersökningar av skolmiljön och välbefinnandet vid läroanstalten*
- plan för att skydda de studerande mot våld, mobbning och trakasserier*
- verksamhet vid akuta kriser samt hotfulla eller farliga situationer.*

Nedan definieras innehållet i de två sistnämnda planerna närmare:

a) Plan för att skydda de studerande mot våld, mobbning och trakasserier

En plan ska utarbetas för att skydda de studerande mot våld, mobbning och trakasserier (lagen

om elev- och studerandevård 1287/2013, 13 § [ändrad genom lag 1501/2016]). Planen ska ta hänsyn till både de studerandes inbördes samspel och samspelet mellan de studerande och de vuxna på läroanstalten.

Planen ska beskriva följande:

- hur man förebygger och ingriper vid mobbning, våld och trakasserier
- hur ovannämnda frågor beaktas på skol-, grupp- och individnivå
- hur individuellt stöd, behövlig vård, övriga åtgärder och uppföljning ordnas, både för förövaren och för den som utsatts
- samarbetet med vårdnadshavarna
- samarbetet med de myndigheter som behövs
- hur personalen, de studerande, vårdnadshavarna och samarbetsparterna ska göras förtrogna med och informeras om planen
- hur planen uppdateras, följs upp och utvärderas.

b) Verksamhet vid akuta kriser och hotfulla eller farliga situationer

I studerandevårdsplanen ska verksamheten vid akuta kriser och hotfulla eller farliga situationer beskrivas. Planen ska också beskriva beredskapen för en eventuell hotfull eller farlig situation under studentexamensprov. En krisplan ska beredas i samarbete med de myndigheter som behövs och med hänsyn till övriga anvisningar för krissituationer och hotfulla eller farliga situationer, exempelvis räddningsplanen (räddningslagen 379/2011, 15 §; statsrådets förordning om räddningsväsendet 407/2011, 1 och 2 §).

Planen ska beskriva följande:

- krisförebyggande och krisförberedande arbete samt hantering av akuta krissituationer
- principerna för ledningen, samarbetet samt arbets- och ansvarsfördelningen i krissituationer och i krisförebyggande arbete
- principerna för intern och extern information och kommunikation, både inom läroanstalten och mellan läroanstalten och utbildningsanordnaren
- hur psykosocialt stöd och eftervård ordnas
- hur personalen, de studerande, vårdnadshavarna och samarbetsparterna ska göras förtrogna med och informeras om planen
- hur beredskapsövning genomförs
- hur planen utvärderas och uppdateras.

3. Ordlandet av den individuella studerandevården

Studerandevårdsplanen ska beskriva hur den individuella studerandevården genomförs och vilket samarbete som bedrivs för att främja och följa upp den studerandes hälsa, välbefinnande och lärande och ordna de individuella stödåtgärder som behövs.

Planen ska beskriva följande:

- hur studerandehälsovårdstjänster och kurators- och psykologtjänster ordnas samt arbets- och ansvarsfördelningen och samarbetet som behövs för att ordna tjänsterna
- hur man kommer överens om förfaringssätt och praxis i den yrkesövergripande expertgruppen samt principerna för att ordna individuella stödåtgärder
- samarbetet i anslutning till studiehandledning och planering av fortsatta studier
- hur studerandevårdsjournaler utarbetas och förvaras
- vilket samarbete vård, specialdiät eller medicinering som en sjukdom kräver förutsätter inom läroanstalten
- hur sjukvårdstjänster inom studerandehälsovården ordnas och hur de studerande hänvisas till dem
- vilket samarbete som behövs med utomstående tjänsteleverantörer och samarbetspartner (till exempel specialsjukvården, socialväsendet, polisen, ungdomsarbetet).

4. Samarbetet med de studerande och deras vårdnadshavare

Studerandevården ska genomföras i samarbete med de studerande och deras vårdnadshavare.

Planen ska beskriva följande:

- den studerandes och vårdnadshavarens delaktighet och samarbete vid planeringen, utvecklingen och utvärderingen av studerandevården
- hur den studerande och vårdnadshavaren informeras om vad lagen föreskriver om förfaringssätten och behandlingen av uppgifter i ärenden som gäller en enskild studerande
- den studerandes självständiga ställning som klient inom studerandevården, hur samtycke begärs av den studerande och vid behov av dennes vårdnadshavare inom individuell studerandevård
- hur den studerandes önskemål beaktas i fråga om åtgärder och avgöranden som gäller hen själv och samarbetet med vårdnadshavarna
- hur den studerandes utvecklingsnivå och bästa bedöms av en yrkesutbildad person inom social- eller hälsovård som hör till studerandevårdspersonalen
- hur ärenden som gäller en enskild studerande behandlas i den yrkesövergripande expertgruppen.

5. Genomförande och uppföljning av studerandevårdsplanen

Utbildningsanordnaren ansvarar i samarbete med undervisningsväsendet och social- och hälsovårdsväsendet i den kommun där läroanstalten är belägen för att egenkontroll av studerandevården genomförs (lagen om elev- och studerandevård 1287/2013, 26 §).

I studerandevårdsplanen ska beskrivas med vilka åtgärder studerandevården genomförs och följs upp (egenkontroll).

Planen ska beskriva följande:

- vad som följs upp
- med vilka metoder informationen samlas in, hur ofta uppföljningen sker och vem som ansvarar för uppföljningen
- hur informationen behandlas och utnyttjas för att utveckla studerandevården
- hur de studerande, vårdnadshavarna och samarbetsparterna informeras om de mest

centrala resultaten.

Skolans gemensamma (generella) och individuella studerandevård beskrivs i följande planer:

- Studerandevårdsplanen
- Jämlikhetsplanen
- Planen för att skydda de studerande mot våld, mobbning och trakasserier.

Lokalt tillägg:

Planerna behandlas och revideras med personalen och studerandena varje läsår.

[Härifrån nya lokala tillägg](#)

4.4 Planen för användning av disciplinära åtgärder

Den studerande har i enlighet med 40 § 1 mom. i gymnasielagen (714/2018) rätt till en trygg studiemiljö. Utbildningsanordnaren ska skydda den studerande från mobbning, våld och trakasserier. Enligt 30 § 2 mom. i gymnasielagen ska den studerande låta bli att mobba andra och undvika aktiviteter som kan äventyra säkerheten eller hälsan för andra studerande, gymnasiegemenskapen eller studiemiljön. Samarbete och olika pedagogiska lösningar i gymnasiet skapar förutsättningar för en bra arbetsro. Anordnaren av gymnasieutbildningen har även rätt att använda sådana disciplinära åtgärder som nämns i gymnasielagen. (L om gymnasieutbildning 714/2018 41§ 1 mom., ändrad med lag 165/2022)

Enligt 40 § 3 mom. i gymnasielagen ska utbildningsanordnaren i samband med den lokala läroplanen utarbeta en plan och anvisningar om användningen av disciplinära åtgärder och tillhörande förfaringssätt. Utbildningsstyrelsen ger i grunderna för gymnasiets läroplan anvisningar om hur planen ska utarbetas. Syftet med planen är att se till att förfaringssätten är lagenliga och enhetliga och att de studerande behandlas jämlikt. Planen bidrar också till att gymnasiets ordningsregler följs.

Vid utarbetandet av planen är det viktigt att notera att man i samband med disciplinära åtgärder och då man tryggar arbetsron, endast bör använda lagenliga disciplinära åtgärder. Dessa åtgärder ska iaktta de allmänna rättsskyddsprinciperna inom förvaltningen. Användningen av disciplinära åtgärder ska grunda sig på sakliga, allmänt godtagbara och objektiva skäl. Konsekvenserna av likartade gärningar ska vara de samma, oberoende av gärningsman, dock så att upprepade gärningar kan anses som en försvårande omständighet. De disciplinära konsekvenserna ska stå i proportion till gärningen och får inte användas på ett osakligt sätt, till exempel för att hämnas eller i kränkande syfte. När disciplinära åtgärder övervägs ska utbildningsanordnaren beakta beakta gärningens art samt den studerandes ålder och utvecklingsnivå. Innan beslut fattas om en disciplinär åtgärd ska den studerande och vårdnadshavaren höras (L om gymnasieutbildning 714/2018, 42 § 1 mom., ändrad med lag 165/2022)

Disciplinära åtgärder som föreskrivs i lagen:

-En studerande som stör undervisningen kan förordnas att lämna klassrummet eller det rum där undervisningen ges för den tid som återstår av lektionen, eller en tillställning som ordnas vid läroanstalten.

-En studerande kan förvägras rätt att delta i undervisningen för högst tre arbetsdagar, om det föreligger en risk för att säkerheten för en annan studerande eller för en person som arbetar vid läroanstalten eller i ett annat undervisningsutrymme äventyras av den studerandes våldsamma eller hotfulla beteende eller om undervisningen eller därtill hörande verksamhet försvåras orimligt mycket på grund av den studerandes störande uppförande. Under den tid som den studerande förvägrats att delta i undervisningen ska det för den studerande ordnas möjlighet till ett personligt samtal med studerandevårdens psykolog eller kurator.

-En studerande som stör undervisningen eller i övrigt bryter mot ordningen eller gör sig skyldig till fusk kan ges en skriftlig varning.

-Om förseelsen är allvarlig eller om den studerande fortsätter att uppföra sig olämpligt på ovan avsett sätt efter en skriftlig varning, kan den studerande avstängas från läroanstalten för viss tid, dock högst ett år, samt sägas upp från elevhemmet för viss tid eller för den tid som återstår av studierna. En läropliktig kan avstängas från läroanstalten för högst tre månaders tid.

Lokalt tillägg

Gymnasiet Grankulla samskolas mål är att alla har en trygg studie- och arbetsmiljö där både studerande och personal ska känna sig trygga och accepterade under lektioner, raster, samlingar, fester och andra evenemang som ordnas, dvs. i vår vardag och hela vår verksamhet. Vi har nolltolerans för alla former av störande och osakligt beteende, diskriminering, trakasserier och kränkningar. Alla som arbetar i skolan har en skyldighet att ingripa och reagera på osakligt och kränkande beteende. Studerande i skolan uppmanas att kontakta skolans personal ifall de t.ex. uppmärksammar mobbning, kränkningar eller trakasserier.

Det är olagligt att diskriminera, kränka och trakassera. Diskrimineringslagen (1325/2014) har som syfte att motverka diskriminering och främja likabehandling oavsett ålder, ursprung, nationalitet, språk, religion, övertygelse, åsikt, politisk verksamhet, fackföreningsverksamhet, familjeförhållanden, hälsotillstånd, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller någon annan omständighet som gäller den enskilde som person.

Vi strävar efter att vara en inkluderande studiegemenskap, där studerandena uppmuntras att studera, att hitta sina styrkor och utveckla sina svagheter, där de får lyckas och misslyckas samt vara sig själva och där alla former av mobbning, våld och trakasserier förebyggs och tas på allvar.

Skolans disciplinära åtgärder och förfaringsätt ingår i skolans läroplan, finns till en del i vår Läsårsguide och i sin helhet på personalens gemensamma Drive.

De går igenom med personalen i början av läsåret så att alla känner till sina befogenheter och hurdana ordningsregler och principer skolan har. De studerandena informeras också varje läsår under en mentors- eller grupphandledarträff i vilken rektor deltar vid behov. Våra åtgärder och principer ses över, diskuteras och revideras med jämna mellanrum.

4.4.1 Förebyggande arbete

4.4.1. Innehållet i planen för användning av disciplinära åtgärder och förfaringssätt

Utbildningsanordnaren ska utarbeta planen för användning av disciplinära åtgärder och förfaringssätt i samarbete med gymnasiets personal och de studerande. Innan planen godkänns eller uppdateras ska utbildningsanordnaren höra studerandekåren och läroanstaltens personal samt erbjuda alla studerande i gymnasiet möjlighet att framföra sin åsikt om den. Samarbete med vårdnadshavarna, social- och hälsovården samt andra myndigheter som behövs stödjer utarbetandet och genomförandet av planen.

Planen för användning av disciplinära åtgärder och därtill hörande förfaringssätt ska innehålla följande helheter:

- förfaringssätt som används vid förseelser och störande beteende, ansvars- och arbetsfördelning samt metoder för samarbete och dokumentation
- utarbetandet av en plan för den studerande under den tid den studerande förvägrats delta i undervisningen och för att stödja återgången till undervisningen (L om gymnasieutbildning 714/2018, 41 § 3 mom., ändrad med lag 165/2022)
- hur man vid användningen av disciplinära åtgärder ser till att förvaltningens allmänna rättsskyddsprinciper iakttas hur man ser till att personalen har den kompetens som behövs för att utöva disciplinära befogenheter
- hur man informerar om planen, ordningsreglerna och de lagstadgade disciplinära åtgärderna BILAGA Utbildningsstyrelsens föreskrift OPH-1103-2022
- samarbetet med olika myndigheter och vårdnadshavarna
- med vilka metoder man följer upp planen och utvärderar genomförandet och effekten av åtgärderna.

Planen kan ingå i den lokala läroplanen eller utgöra en separat plan.

Lokalt tillägg

Förebyggande arbete och skolans förfaringssätt:

Det förebyggande arbetet sker i skolans vardag. Både lärare, personal, studerandevården är uppmärksamma på eventuella trakasserier i skolan. Alla i skolan bär ett eget ansvar för att skolan är en trygg studie- och arbetsmiljö där alla accepteras. Skolans personal ges information om de principer som gäller, så att alla är förtrogna med våra regler. Dessa finns också skriftligen till en del i vår Läsårguide och i sin helhet i Läroplanen och på personalens gemensamma Drive. Personalen är uppmärksam på hur de studerande tilltalar och betar sig mot varandra och reagerar på osakligheter. Även varje studerande har ansvar för sitt eget beteende. Problem som uppkommer ska utredas omedelbart för att minska risken för större konflikter.

Grupphandledarna/metorerna fungerar som de studerandes närmaste kontaktpersoner. De studerande träffar grupphandledaren/mentorn regelbundet i grupp och under individuella samtal. De studerande har även individuella samtal med studiehandledaren och specialläraren samt träffar bl.a. hälsovårdaren och skolkuratoren under det första skolåret. För att skapa en känsla av gemenskap är studerandekårens delaktighet i frågor om studier och planering av verksamheten viktig. Vi går igenom skolans överenskommelser och ordningsregler tillsammans med studerandekårsstyrelsen och behandlar dem med alla våra studerande i början av varje läsår. Skolans överenskommelser och ordningsregler finns i vår Läsårsguide, som både studerande och personal har. Vi utgår från att våra studerande följer dem.

Bland våra överenskommelser och regler står det bland annat: "Jag tar ansvar för en trygg studiemiljö och jag meddelar skolans personal om jag upptäcker något som hotar tryggheten. (Gymnasielag 40§ 714/2018) 4, Jag bryter inte mot ordningen och jag uppför mig inte olämpligt mot andra. (Gymnasielag 41§ 714/2018) och Jag stör inte undervisningen och annan av skolan ordnad verksamhet. (Gymnasielag 41§ 714/2018)"

Under läsåret gör vi enkäter som även tangerar mobbning, trakasserier, jämlikhet och likabehandling och dessa svar behandlas både med våra studerande och personal. Och vi jobbar förebyggande och skrider till åtgärder vid behov.

4.4.2 Vid brytande av våra ordningsregler och överenskommelser följer vi följande disciplinära åtgärder:

Vid brytande av våra ordningsregler och överenskommelser vidtar vi överenskomna åtgärder så att alla behandlas jämlikt, vi följer Lagen om gymnasieutbildning och allmänna rättsskyddsprinciper. Hela personalen känner till dem, vi behandlar dem under våra gemensamma möten i början av varje läsår. Studerandena informeras och diskuterar dessa i början av varje läsår tillsammans med sina mentorer eller grupphandledare.

Vid fall där dessa bryts har rektorn en skyldighet att utreda fallet, vidta åtgärder som ska leda till att störande och icke önskvärt beteende upphör och följa upp fallet. Om rektor inte är närvarande ska studeranden eller personalen anmäla ärendet till biträdande rektor eller kontakta någon annan i skolans personal, som för ärendet vidare. Alla i skolan har en skyldighet att ingripa eller att rapportera vidare när de upptäcker eller misstänker någon form av mobbning, kränkande handlingar eller trakasserier.

Vi följer följande principer i fråga om disciplinära åtgärder:

Vid störande, icke-önskvärt eller osakligt beteende under lektioner, samlingar eller andra evenemang som skolan ordnar har hela personalen rätt att be den studerande avlägsna sig från klassrummet, tillställningen eller dylikt. Efter det diskuterar de som varit med om händelsen med studerande och vid behov förs ett samtal tillsammans med de berörda och rektor.

a) Rektors samtal och muntlig anmärkning

Rektorn kallar studerande som brutit mot våra regler och överenskommelser till ett enskilt samtal för att utreda det. Samtalets mål är att få en bild av situationen. Rektorn avgör efter det hur ärendet går vidare, utreds och vilka åtgärder som ska vidtas. Om ärendet kräver åtgärder ger rektor en muntlig anmärkning, kontaktar vårdnadshavarna om studerande är minderårig och informerar personalen och studerandevårdspersonalen om ärendet. Rektor dokumenterar samtalet och ett kort memo förvaras i skolans arkiv, samt datum för samtalet förs in på Wilmas Memo-sida.

Studerande som brutit mot skolans regler informeras om vilka åtgärder som vidtas och får i första hand en muntlig anmärkning och möjlighet att ändra sitt beteende. Uppföljningssamtal hålls och dokumenteras enligt ovanstående samt dess följder och vilka åtgärder som vidtas.

b) Skriftlig varning

Om förseelserna och beteendet fortsätter utreds bakgrunden och rektor kallar in den/de berörda till ett hörandesamtal. I hörandetillfället deltar rektor, någon ur personalen, studerande samt vårdnadshavare, ifall hen är minderårig. Samtalet dokumenteras och rektor ger en skriftlig varning. Personalen, studerandevården och eventuellt andra instanser informeras om saken. Uppföljningssamtal hålls och dokumenteras samt förvaras i skolans arkiv. Dokumentationen görs enligt skolans modell, sätts in i administrationsprogrammet samt datum och kort beskrivning sätts in på Wilmas Memo-sida. Memot finns så att personalen och studerandevården vid begäran kan se det. De rättsskyddsprinciper som gäller följs (*L om gymnasieutbildning 714/2018, 42 § 1 mom., ändrad med lag 165/2022*).

c) Avvisning från undervisningen i högst tre dagar

Efter skriftliga varningar kan studerande avvisas från undervisningen i högst tre dagar, ifall hen fortsättningsvis bryter mot skolans ordningsregler och överenskommelser eller skapar en otrygg arbets- och skolmiljö. Studerande, vårdnadshavarna, ifall hen är minderårig, personalen och studerandevårdspersonalen informeras och ett hörande- samt informationstillfälle ordnas. I tillfället deltar rektor, någon ur personalen, studerande och vårdnadshavare, ifall hen är minderårig, samt vid behov andra berörda och någon ur studerandevården. En plan för hur skolan kan stödja återgången till undervisningen görs upp i samarbete med studerande, vårdnadshavare, någon ur personalen samt studerandevården. Noggrann dokumentation görs enligt skolans modell, förs in i administrationsprogrammet och förvaras även i skolans arkiv samt kort beskrivning skrivs in på Wilmas-Memo-sida. Alla berörda parter delges planen och informeras om förfaringssätt enligt de rättsskyddsprinciper som finns i lagen om gymnasieutbildningen.

I dessa fall och med tanke på fortsatta åtgärder samarbetar skolan med olika myndigheter och instanser, t.ex. Barnskyddsmyndigheten, polisen och andra vid genomgång av fallets karaktär och behov.

d) Tidsbestämd relegering från skolan och undervisningen

Efter tre skriftliga varningar och fortsatt beteende som bryter mot skolans ordningsregler och som hotar en trygg arbets- och skolmiljö kan studerande relegeras från skolan för en viss tid, dock högst tre månader ifall hen är läropliktig. I hörandetillfället deltar rektor, någon ur personalen och studerandevården, studerande, vårdnadshavare ifall hen är minderårig, samt andra sakkunniga. Ärendet förs vidare till Grankulla stad, till Svenska utskottet för undervisning och småbarnspedagogik, där beslutet slutgiltigt fattas. En plan för hur studerande kan återgå till undervisningen görs och stödåtgärder som behövs vidtas.

Noggrann dokumentation görs enligt skolans och stadens modell, förs in i administrationsprogram och förvaras även i skolans arkiv samt kort beskrivning skrivs in på Wilmas-Memo-sida. Alla berörda parter delges planen och informeras om förfaringssätt enligt de rättsskyddsprinciper som finns i lagen om gymnasieutbildningen (*L om gymnasieutbildning 714/2018, 42 § 1 mom., ändrad med lag 165/2022*).

I dessa fall och med tanke på fortsatta åtgärder samarbetar skolan och dess expertgrupp med olika myndigheter och instanser, t.ex. Barnskyddsmyndigheten, polisen och andra vid genomgång av fallets karaktär och behov.

4.4.3 Uppföljning samt revidering av planen

Vi följer upp och dokumenterar de fall som krävt åtgärder, ser över våra rutiner tillsammans med personalen och studerandevården i skolan, staden och andra instanser som berörs. Detta görs kontinuerligt och personalen informeras samt får fortbildning i dessa frågor och skolans samt stadens förfaringssätt, dvs. i fall där disciplinära åtgärder måste vidtas.

Våra principer och förfaringssätt vid förseelser och beteenden som bryter mot våra regler och överenskommelser och som kräver disciplinära åtgärder revideras tillsammans och behandlas med hela personalen och studerande under läsåret varje läsår.